

Szegedi Ítéltábla

Az ügy száma:

Pf.II.20.094/2025/6.

A felperes:

(felperes neve) (címe)

A felperes meghatalmazott jogi képviselője:

Dr. Varga Endre Tibor ügyvéd (ügyvéd 1. címe.) és dr. Nemes Pál ügyvéd (ügyvéd 2. címe)

Az alperes:

(alperes neve) Zrt. (cím.)

Az alperes meghatalmazott jogi képviselője:

Pozderka és Társai Ügyvédi Iroda (ügyintéző ügyvéd: Dr. Nagy Bence ügyvéd; iroda címe)

A per tárgya:

kártérítés és sérelemdíj megfizetése

Az elsőfokú bíróság neve és a megfellebbezett határozatának a száma:

Kecskeméti Törvényszék 3.P.20.164/2023/66.

A fellebbezést benyújtó fél és a fellebbezés száma:

alperes, 3.P.20.164/2023/68.

Í T É L E T

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, a megfellebbezett rendelkezéseit helybenhagyja azzal a pontosítással, hogy 2022. november 1. napjától a 424/2022. (X. 28.) Kormányrendelet szerinti veszélyhelyzeti idő alatt a késedelmi kamatkövetelés legfeljebb 25 (huszonöt) %-os mértékben érvényesíthető.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 840.130 (nyolcszáznegyvenezer-egyszázharminc) forint perköltséget.

Az alperes köteles megfizetni az államnak a Nemzeti Adó- és Vámhivatal illetékbevételi számlájára az esedékesség napjáig 1.230.720 (egymillió-kettőszázharmincezer-hétszázhusz) forint másodfokú eljárási illetéket.

Az illeték megfizetése e határozat meghozatalát követő 60. napon válik esedékessé.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

Indokolás

A tényállás

[1] A felperes 2020. augusztus 6. napján a (forg.rszám 1.) forgalmi rendszámú gépjárművet vezetve ütközött az alperesnél kötelező gépjármű felelősségbiztosítással rendelkező (személy neve) által vezetett (forg.rszám 2.) forgalmi rendszámú Volkswagen 1K típusú személygépkocsival. A felperes a baleset bekövetkeztében vétlen volt. A biztonsági öv használatát elmulasztotta, baleseti sérülései azonban a biztonsági öv használata mellett is bekövetkeztek volna.

[2] A felperes a baleset következtében a jobb combcsont testközépvonal felőli bűtykének darabos, a térdízületi felszín is érintő nyílt törését, a bal orsócsont csukló felőli vége peremének elmozdulás nélküli törését, a singcsont tollnyúlványának törését, darabos, balra irányuló tengelyeltéréssel járó orrcsonttörést, a bal homlok-fali táj fejbőrének zúzódását, a máj állományának többszörös kismértékben vérző repedését, a bélfordor zúzódását a csípőbél vége felé eső szakaszon, a hashártya repesztettnek leírt sérüléseit, valamint a vastagbél hashártyaborítékának át nem hatoló, repesztettnek leírt sérüléseit szenvedte el.

[3] Az elszenvedett sérülései miatt többszöri műtéti beavatkozásra került sor: a balesetet követően a jobb végtag műtét, kétszeri hasi operáció; a hasi műtéttel összefüggésben 2022. augusztus végén szükségessé vált sérvműtét; térdtáji törést rögzítő fémanyagok eltávolítása. Egyéb sérüléseit konzervatív úton kezelték, rehabilitációs kezelésben részesült.

[4] A másodfokú eljárás tárgyát képező jogvita szempontjából releváns tényállás:

[5] Közvetlen a balesettel összefüggő sérülései miatt a felperes 2021. szeptember 30-áig volt baleseti táppénzen, amely alatt keresetvesztése nem keletkezett. A baleseti sérüléssel összefüggésben szükségessé vált sérvműtét miatt 2022. augusztus hónapban 2 napot, szeptember hónapban 5 napot betegszabadságon, 13 napot táppénzen volt.

[6] A felperes szakács, vendéglátó üzletvezető, gyorséttermi eladó szakképesítéssel rendelkezik. A balesetet megelőzően hosszabb ideig gépjárművezetőként dolgozott, a (B.) Kft. alkalmazásában napi 8 órás munkaidőben pékárut szállított. Munkabére a mindenkori garantált bérminimumnak megfelelő összeg volt. Munkaviszonya 2021. 10. 01-jén megszűnt, mert a baleset előtti munkakörét nem tudta ellátni. 2021. 10. 18-tól regisztrált álláskeresőként 90 naptári napra napi 4352 forint álláskeresői járadékban részesült. 2022. 01. 03. – 2022. 07. 04-e között egyszerűsített foglalkoztatás keretében 89 napot dolgozott a (W.) Kft.-nél, 2022. 07. 05.-én ugyanezen munkáltatónál napi 4 órás, részmunkaidős foglalkoztatással munkaviszonyt létesített a garantált bérminimumnak megfelelő összegű havi bruttó 130.000 forint munkabérért gyorséttermi eladó munkakörben. Munkakörének ellátása során gépjárművel ételt szállít ki, ha pedig a vendéglátóipari egységben tartózkodik, akkor rendelést rögzít, telefont kezel, pultos munkát végez, összecsomagolja a megrendelt ételt.

[7] A felperes 2019. 04. 13-án labdarúgó játékvezetői alapminősítést szerzett, amely alapján 2019-2020. évre kötött megbízási szerződéssel az 014-U19 korosztályban a regionális bajnokság III. osztályában közreműködött játékvezetőként, illetve asszisztensként.

[8] A balesetben elszenvedett sérülések nyomán kialakult károsodásokon kívül testi vonatkozású egészségkárosító tényező, vagy természetes okú betegség nem igazolt a felperesnél.

[9] A baleset következtében a felperesnél 20 % össz-szervezeti egészségkárosodás állapítható meg, amely 25 %-os baleseti munkaképesség-csökkenésnek felel meg. Kialakult

állapota a végzettségének és gépjárművezetői tevékenységének megfelelő munkavégzésben akadályozza, mert nem alkalmas nagy fizikai megterheléssel járó, tartósabb ülést, állást, járást, akár rövidebb távú futást, nagyobb teher emelését igénylő, kényszerhelyzetben, vagy guggolással, hajolással kivitelezett munkára. E tevékenységek végzése az állapotrosszabbodás kockázatát rejt magában mind a térde, mind a hasfali sérv vonatkozásában. Ezen korlátok mellett alkalmas a felperes napi 8 órás munkavégzésre. Jelenlegi munkáját napi 8 órában csak ereje megfeszítésével tudná ellátni. Játékvezetői, asszisztensi tevékenységét nem tudja folytatni. Egészségkárosodása végleges, abban érdemi javulás nem várható megfelelő gyógykezelés, táplálkozás, gyógytorna, nem szokványos gyógyító módszerek alkalmazása mellett sem. A térd élettani, azaz a mindennapokban szokásost meg nem haladó igénybevétele miatt is reális eséllyel alakulhat ki állapotromlás. A túlterhelés a térd állapotának ennél gyorsabb romlásához, illetve a hasfali sérv kiújulásához is vezethet.

[10] A felperes a balesetet megelőzően sportos életmódot folytatott (fiatalkorától futballozott, gyermekeknek tartott edzést, kerékpározott, gyalogolt), rendszeresen vezetett gépjárművet, idős szüleit támogatta, segítséget nyújtott idős szüleinek a ház körüli teendők ellátásában. 2021. július végéig sem tartós gyaloglásra, kerékpározásra, gépjárművezetésre, tömegközlekedési eszközök használatára nem volt képes állapotrosszabbodás veszélye nélkül. Ezt követően is szükséges térdének kímélete, ezért közlekedési képessége korlátozott, tartós, hosszabb távú gyaloglásra, kerékpározásra nem képes az állapotrosszabbodás veszélye nélkül. Állapota rövidtávon, sík terepen végzett gyaloglást, kerékpározást, automata váltóval nem rendelkező gépjármű rövidebb ideig tartó vezetését, hosszabb gyaloglás nélkül elérhető tömegközlekedési eszközzel rövidebb távokra utazást teszi lehetetlenné.

[11] A házassága a balesetet követően kialakult állapota miatt megromlott. Házastársa elköltözött és a per alatt a bíróság a házasságot felbontotta, kiskorú gyermekét felperes egyedül neveli.

[12] Az alperes sérelemdíj címén a peren kívüli kárrendezési eljárásban 1.900.000 forintot, a per során 2023. 06. 28-án 2.100.000 forintot fizetett a felperesnek. Ugyanezen a napon jogcím megjelölése nélkül teljesített összesen 741.585 forintot. Költségpótló járadékként 2023. 10. 16-án 7536 forintot, 2024. 01. 15-én 7536 forintot, 2024. 09.02-án 15.072 forintot, 2024. 10. 10-én 7536 forintot, összesen 37.680 forintot, jövedelempótló járadék jogcímén 2023. 10. 16-án 14.382 forintot, 2024. 01. 15-én 14.382 forintot, 2024. 09. 02-án 28.764 forintot, 2024. 10. 10-én 14.382 forintot, összesen 71.910 forintot utalt át a felperesnek.

A kereset és az ellenkérelem

[13] A felperes megváltoztatott keresetében a testi épséghez, egészséghez való személyiségi joga megsértése miatt az elszenvedett közúti balesettel okozati összefüggésben bekövetkezett vagyoni kára megtérítését és sérelemdíj megfizetését kérte. Keresetét a kötelező gépjármű felelősségbiztosításról szóló 2009. évi LXII. tv. 12. §-ára, 27. §-ára, 28. § (1) bekezdésére, a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. tv. (a továbbiakban: Ptk.) 6:518. §-ára, 6:519. §-ára, 6:522. §-ára, 6:527. §-ára, 6:532. §-ára, 6:535. § (1) bekezdésére, 2:52. §-ára, 2:53. §-ára, 2:54. §-ára, 6:48. § (1) bekezdésére alapította.

[14] A kórházi kezelése és lábadozása alatt felmerült költsége, valamint közlekedési többletköltsége megtérítésére összesen 604.922 forintot és annak egyes részségei után megjelölt késedelmi kamatát igényelte.

[15] A munkaképesség csökkenése miatt bekövetkezett jövedelemvesztésével összefüggésben 2021. 10. 01. napjától 2025. 01. 31. napjáig 4.257.457 forint és annak 2023.

06. 03. napjától járó késedelmi kamata, 2025. 02. 01-től havi 120.783 forint jövedelempótló járadék iránt kívánt igényt érvényesíteni. Előadta, hogy a sérülései miatt többször kórházi kezelés alatt állt, amely időtartamban táppénzes állományban volt. Állította, bekövetkezett sérülései miatt a munkakörét ellátni nem tudta, ezért munkaviszonya közös megegyezéssel megszűnt. Végzettségének megfelelő munkakörben teljes munkaidőben munkát vállalni nem tud, ezért részmunkaidőben 4 órában dolgozik. Kiskorú gyermekét egyedül neveli, ezért (település neve)n kívül nem tud elhelyezkedni, iskolarendszerű átképzésre családi és anyagi körülményei miatt nincs lehetősége.

[16] A játékvezetői tevékenység megszűnéséből eredően 2021. 01. 01-től 2025. 01. 31-ig 1.837.500 forint és annak 2022. 06. 19. napjától járó késedelmi kamata, valamint 2025. 02. 01. napjától 2035. 12. 31. napjáig havi 37.500 forint jövedelempótló járadék megfizetésére kérte kötelezni az alperest. Előadta, 2019. 04. 13-án labdarúgó játékvezetői alapminősítést szerzett, amely képesítés alapján az MLSZ-el 2019-2020 évben megbízási szerződést kötött. A baleset következtében e tevékenységet folytatni nem tudja, ebből eredően havi 37.500 forint jövedelemvesztése keletkezett. Tényállítása szerint 50 éves koráig, azaz 2035. 12. 31-ig lehetősége lett volna játékvezetőként, asszisztensként dolgozni.

[17] A ház körüli kisegítő igénybevételeivel összefüggésben 2020. 08. 06. – 2025. 01. 31. közötti időszakra 1.642.518 forint és annak 2022. 05. 06-tól járó késedelmi kamata, 2025. 02. 01-től havi 30.417 forint költségpótló járadék iránt érvényesített igényt.

[18] Közlekedési többletköltség címén 2021. 10. 01. – 2025. 01. 31. között 6300 forint/hó, illetve 7900 forint/hó figyelembevételeivel 292.000 forint és ezen összeg 2023. június 3. napjától járó késedelmi kamata, 2025. 02. 01-től havi 7900 forint megfizetésére kérte kötelezni az alperest.

[19] Rehabilitációjának, gyógyszereinek, gyógyhatású készítményeknek, gyógykezelések költségével összefüggésben 2021. 01. 01. – 2025. 01. 31. között 1.345.050 forint és annak 2023. 01. 17. napjától járó késedelmi kamata, 2025. 02. 01-től havi 27.450 forint megfizetését kérte.

[20] A véghatáridő nélkül fizetendő járadék összegét évente a KSH által kiadott összesített fogyasztói árindex mértékével kérte emelni.

[21] Sérelemdíj jogcímén 23.100.000 forintot és ezen összeg 2020. 08. 07-től járó késedelmi kamatait igényelte a peren kívüli eljárásban e címen teljesített 1.900.000 forinton felül. A sérelemdíj mértékénél kérte értékelni, hogy többször állt kórházi kezelés alatt, többszöri műtéti beavatkozáson esett át, hosszú ideig szorult rehabilitációra. A baleset következményeként maradandó testi fogyatékoságot szenvedett el. Tanult szakmaiban munkát végezni nem tud, jelenlegi munkakörét csak napi 4 órában tudja ellátni. Kérte értékelni, hogy a balesetet 37 éves életkorban szenvedte el. Az alhastól a rekeszizom vonaláig húzódó nagy hosszanti heg miatt testének megváltozása frusztrálja. Korábbi sporttevékenységét, játékvezetői, asszisztensi tevékenységét nem tudja folytatni, folyamatosan diétáznia kell. A baleset után a szüleinek nem tud segítséget nyújtani a ház körüli munkálatokban és az állattartásban. Harmonikus kapcsolatban élt házastársával, akivel közösen nevelték a felesége előző kapcsolatából származó két gyermekét és 5 éves közös gyermeküket. Az elvégzett műtétek, a kialakult hasfali sérve miatt szexuális kapcsolata házastársával megszakadt. Életközösségét a házastársa megszakította, és házasságának felbontását kezdeményezte, amelynek megromlása okait a munkabér-kiesésből és mellékállásban végzett labdarúgó játékvezetői tevékenység ellenértékének kieséséből adódó anyagi nehézségben jelölte meg. Az eltávolodás okaként pedig arra hivatkozott, hogy hosszú időt töltött kórházban, rehabilitációs központban. Állapota miatt a közös szabadidős programokat is nélkülöznie kellett, ha a baleset nem következik be, akkor jelenleg is boldog házasságban élne.

[22] Az alperes által az eljárás alatt összesen teljesített 3.007.415 forintból 56.242 forintot vagyoni kártérítésre, 2.100.000 forintot sérelemdíjra, 215.551 forintot jövedelemveszteségre, 113.040 forintot költségpótló járadékra, 240.110 forintot jövedelempótló járadékra, 381.473 forintot pedig a felmerült kamatok résztörlesztésére számolta el.

[23] Az alperes ellenkérelmében a kereset részbeni elutasítását kérte. Nem vitatta, hogy helytállási kötelezettsége a felperes által hivatkozott jogszabályi rendelkezés alapján fennáll a balesettel összefüggésben felmerült igazolt kár megtérítéséért. Hivatkozott arra, hogy a baleset során a felperes a biztonsági övet nem használta, ezzel közrehatott a kára bekövetkeztében, annak mértékét 20 %-ban jelölte meg, és azt valamennyi kárigény vonatkozásában kérte értékelni.

[24] A fellebbezéssel érintett felperesi követeléseket illetően védekezése a következő volt.

[25] A 2021. 10. 01-től 2021. 12. 31-ig terjedő időszakra a jövedelemveszteséget nem vitatta, ezt meghaladóan a jövedelempótló járadék iránti igény elutasítását kérte. Védekezése szerint a felperes nem igazolta, milyen okból dolgozik olyan munkakörben, amelynek teljes ellátására nem képes. Nem igazolta azt sem, hogy számára megfelelő munkakörben, teljes munkaidőben próbált elhelyezkedni. Ezt a Ptk. 6:525. § (1) bekezdése alapján felperest terhelő kárenyhítési kötelezettség körében kérte értékelni. Előadta, amennyiben a felperes átképzése szükséges, annak költségeit vállalja.

[26] Vitatta a játékvezetői tevékenység megszűnéséből eredő jövedelemveszteség összegét, továbbá, hogy a felperes e tevékenységét 50 éves koráig végezhetné volna. Állítása szerint e tevékenységet 45 éves koráig tudta volna folytatni, az összecszerűséget illetően az 2019. évben elért bruttó 56.400 forint jövedelem alapján a közrehatás figyelembevételével havi bruttó 5640 forint járadékigényt ismert el.

[27] Vitatta, hogy a felperes 2022. 06. 22-ét követő betegszabadsága és táppénzes időszaka a balesettel okozati összefüggésbe hozható, az erre irányuló kereset elutasítását kérte.

[28] Egyebekben a jövedelemveszteség összegének meghatározására előterjesztett számítás elveit és a kimunkált összecszerűséget nem vitatta.

[29] Nem vitatta a felperes balesettel összefüggésben elszenvedett sérüléseit, továbbá, hogy ezzel összefüggésben életvitele a megállapított munkaképesség-csökkenés miatt elnehezült és ennek alapján sérelemdíjra tarthat igényt. Hivatkozott arra, hogy baleseti sérülései miatt bekövetkezett munkaképesség-csökkenés nem minden tevékenységben nehezíti életvitelét. Vitatta a házasság megromlása és a káresemény közötti okozati összefüggést. Hivatkozott a felperes 20 %-os mértékű közrehatására, ezen körülmények figyelembevételével további 2.100.00 forint sérelemdíjat tartott megalapozottnak, amelyet az eljárás során teljesített, ezt meghaladóan pedig a kereset elutasítását kérte.

[30] Az alperes a további kártételek vonatkozásában is részletesen kifejtette védekezését.

Az elsőfokú bíróság ítélete

[31] Az elsőfokú bíróság ítéletében kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg felperesnek vagyoni kártérítés jogcímén 548.680 forintot és ezen összegből 52.061 forint után 2023. június 29. napjától, 496.619 forint után 2021. augusztus 28. napjától a kifizetés napjáig járó a késedelemmel érintett naptári félév első napján érvényes jegybanki alapkamattal megegyező mértékű késedelmi kamatát,

[32] – 4.041.905 forint 2021. október 01. napjától 2025. január 31. napjáig lejárt jövedelempótló járadékot és ezen összeg után 2023. június 03. napjától a kifizetés napjáig járó

a fentiekben írt mértékű késedelmi kamatot, továbbá 2025. február 01. napjától minden hónap 5. napjáig havonta 120.783 forint jövedelempótló járadékot,

[33] – 1.596.390 forint 2020. október 01. napjától 2025. január 31. napjáig lejárt jövedelempótló járadékot és ezen összeg után 2023. január 16. napjától a kifizetés napjáig járó fenti mértékű késedelmi kamatot, valamint 2025. február 01. napjától 2035. december 31. napjáig terjedő időszakra minden hónap 5. napjáig havonta 37.500 forint jövedelempótló járadékot,

– ház körüli munka kisegítése jogcímén 540.000 forintot és ezen összeg után 2022. május 06. napjától a kifizetés napjáig járó késedelmi kamatot, továbbá 2025. február 01. napjától minden hónap 5. napjáig havonta 16.000 forintot,

– 95.210 forint gyógyszerköltséget és 852.600 forint rehabilitációs költséget a 2021. január 01. napjától 2025. január 31. napjáig terjedő időszakra és ezen összegek után 2023. január 17. napjától a kifizetés napjáig járó késedelmi kamatot, valamint 2025. február 01. napjától minden hónap 5. napjáig havonta 27.450 forintot,

– 9.000.000 forint sérelemdíjat és ezen összeg után 2020. augusztus 07. napjától a kifizetés napjáig járó késedelmi kamatot,

– 45.649 forint késedelmi kamatot, és 782.584 forint perköltséget.

[34] Megállapította, az ítéletnek a jövedelempótló, a ház körüli kisegítés, a gyógyszer és rehabilitációs költség címén megítélt járadék megfizetésére kötelező rendelkezése előzetesen végrehajtható.

[35] Ezt meghaladóan a keresetet elutasítja.

[36] A felperest 555.000 forint, az alperest 945.000 forint meg nem fizetett eljárási illeték megfizetésére kötelezte.

[37] Az előlegezett költségből a felperest 170.850 forint, az alperes 290.908 forint megfizetésére kötelezte.

[38] Megállapította, a perben nem volt vitatott, hogy az alperes helytállni tartozik a biztosítottja által a felperes balesetével okozati összefüggésben bekövetkezett kárért.

[39] Kifejtett indokai alapján alaptalannak ítélte az alperesnek a biztonsági öv becsatolásának elmulasztására alapított kármegosztással kapcsolatos védekezését.

[40] A felperesnek a másodfokú eljárás tárgyát képező kereseti követeléseit illetően az alábbi álláspontot foglalta el:

[41] A perben beszerzett szakértői vélemény alapján bizonyítottan ítélte, hogy a felperes az általa megjelölt teljes időszakban jövedelemvesztést szenvedett a balesettel okozati összefüggésben.

[42] Rámutatott, a szakvélemény megállapította, a felperes tényállásban írt állapota a tanult szakmaiban való munkavégzést akadályozza. Ezen igénybevétel magában rejti az állapotromlás kockázatát. Jelenlegi munkáját napi 8 órában csak ereje megfeszítésével tudná végezni. Kiemelte, az alperes csak általánosságban hivatkozott arra, hogy a felperestől elvárható munkaerejének teljes munkaidőben való hasznosítása és ugyancsak általánosságban hivatkozott arra is, hogy átképzésének költségeit kifizetné. A felperes a maradék munkaerejét hasznosítja, részmunkaidőben elhelyezkedett, ezért kárenyhítési kötelezettségének eleget tett. Utalt arra, nem hagyható figyelmen kívül, hogy a felperes gyermekét egyedül neveli, ezért iskolai rendszerű képzésben nem tud részt venni, valamint anyagilag sem tudja átképzését biztosítani. Ez utóbbit illetően az alperes konkrét felajánlást nem tett.

[43] Rámutatott, az alperes nem vitatta, hogy a felperes egészségkárosodása miatt játékvezetőként és asszisztensként nem tud tevékenységet folytatni és elismerte azt is, hogy

45 éves koráig jövedelemvesztesége keletkezett. Megállapította, (tanú 1. neve) tanúvallomása, valamint az MLSZ (vármegye neve) Vármegyei Igazgatósága 2024. december 4. napján kelt nyilatkozata igazolta, hogy a tevékenységet legalább 50 éves korig lehet végezni, a jelenlegi játékvezetői állomány életkori összetétele alapján az is bizonyított, hogy 50 év felett is folytatnak játékvezetői és asszisztensi tevékenységet. A tevékenység folytatásának feltétele az évi kétszeri fizikai és elméleti teszten való megfelelés. Mivel a szakvélemény szerint a felperesnél az elszenvedett sérülések nyomán kialakult károsodásokon kívül más érdemi testi vonatkozású egészségkárosító tényező vagy természetes okú betegség nem igazolt, azt a következtetést vonta le, hogy a baleset bekövetkezése nélkül a felperes e tevékenységét tovább tudta volna folytatni 2035. december 31-ig napjáig, figyelemmel a balesetet megelőző sportos életmódjára, fizikai kondíciójára is. Tekintve, hogy a képesítést a felperes csak a balesetet megelőző rövid idővel szerezte meg, és a COVID járvány időszaka alatt a tevékenységet nyilvánvalóan nem tudta folytatni, a jövedelemveszteség meghatározásánál nem a balesetet megelőzően elért jövedelmet vette figyelembe. Úgy ítélte meg, hogy a felperes által megjelölt havi megbízásszám nem eltúlzott.

[44] Utalt arra, az alperes a felperesi számítás módszerét nem vitatta, ezért a munkaviszonnyal összefüggő jövedelemveszteséget a felperes által meghatározott összegben állapította meg. Ennek alapján – helyesen – a 2021. október 1. – 2025. január 31. közötti jövedelemveszteség összegét 4.257.457 forintban, 2025. január 1. napjától a havi járadék összegét 120.783 forintban határozta meg. Megállapította, az alperes a 2021. október 1. – 2024. december 31. közötti időszakra 2023. június 28-án 215.552 forintot és ezen összeg 2022. május 2-től 2023. június 28. napjától számított késedelmi kamatát megfizette. Ennek alapján a 2021. október 21. – 2025. január 31. közötti időszakban lejárt jövedelempótló járadék tőkeösszegét 4.041.905 forintban határozta meg (ítélet [71] pont).

[45] A játékvezetői megbízás megszűnéséből származó jövedelemveszteséget a 2021. január 1. – 2025. január 31. közötti időszakra 1.837.500 forintban határozta meg. Megállapította, az alperes 2023. június 28. napján megfizetett 169.200 forintot és ezen összeg után 2022. január 1-től 2023. június 28-ig számított 19.830 forint késedelmi kamatot, 2023. október 16-án 14.382 forintot, 2024. január 15-én 382.000 forintot, 2024. szeptember 2-án 28.264 forintot, 2024. október 10-én 14.382 forintot, mindösszesen 71.910 forintot. A lejárt járadékba beszámította az alperes tőkére kifizetett részteljesítését, összesen 241.110 forintot (169.200 forint + 71.910 forint), így a felperest megillető lejárt járadék összegét 159.390 forintban határozta meg. Míg a 2025. január 1. napjától 2025. december 31-ig terjedő időszakra havi 37.500 forint jövedelempótló járadék megfizetését találta indokoltnak (ítélet [72]).

[46] A felperes sérelemdíj iránti igényét illetően rámutatott, az alperes nem vitatta, hogy a balesettel okozati összefüggésben sérült a felperes testi épséghez és egészséghez fűződő joga. Megállapította, a felperes többször állt kórházi kezelés alatt, többször műtötték, rehabilitációja hosszabb időt igényelt, a baleset következményeként maradandó egészségkárosodást szenvedett. Egészségi állapotban érdemi javulás nem várható. A térd élettani, azaz a mindennapokban szokásost meg nem haladó igénybevétele mellett is reális eséllyel alakulhat ki állapotromlás. Kialakult állapota akadályozza a tanult szakmájában való munkavégzésben, abban, hogy a ház körüli munkákban a szülei segítségére legyen. Korábbi aktív sporttevékenységével (kerékpározás, labdarúgás) fel kellett hagyni, játékvezetői tevékenységét sem tudja folytatni. Folyamatosan diétáznia kell. Bizonyítottanak fogadta el, hogy házassága megromlása a balesettel összefüggésben (elhúzódó gyógykezelés, anyagi nehézségek) romlott meg. Férfiként gyermekét egyedül kell nevelnie. Az így kialakult nehéz anyagi körülmények, szabadidős lehetőségeinek a beszűkülése a mindennapi életvitelére kihatnak. E körülmények a szakvélemény szerint egy kiegyensúlyozott személyiségi ember

pszichés állapotára nézve is kedvezőtlen hatással vannak. Mindezen körülményeket értékelve, a perindítást megelőzően kifizetett 1.900.000 forint sérelemdíjon felül a károkozás időpontjában fennálló értékviszonyok alapján további 11.100.000 forint sérelemdíjat tekintette arányban állónak a felperest ért nem vagyoni sérelemdíjjal. Ezért a felperes 11.100.000 forint sérelemdíj és a károkozás időpontját követő naptól járó késedelmi kamata megfizetésére tarthat igényt. Megállapította, az alperes 2023. június 28-án 2.100.000 forintot e címen teljesített, ezen összeg után 2020. augusztus 7-től 2023. június 28-áig terjedően 268.202 forint késedelmi kamat illeti meg, a részteljesítést figyelembe véve az alperest 9.00.000 forint sérelemdíj és a károkozás időpontját követő naptól járó késedelmi kamata megfizetésére kötelezte.

[47] A felperes keresetében érvényesített további kártérítési igényét kifejtett indokai szerint a rendelkező részben írtak szerint tekintette megalapozottnak.

[48] A pertárgy értékét 35.725.347 forintban állapította meg. Ennek figyelembevételével a pervesztesség-pernyertesség arányát 63 % - 37 %-ban határozta meg az alperesre terhesebben, és rendelkezett a felszámított ügyvédi munkadíj, meg nem fizetett eljárási illeték és állam által előlegezett költség viseléséről.

A fellebbezés és a fellebbezési ellenkérelem

[49] Az alperes fellebbezésében az elsőfokú ítélet részbeni megváltoztatását kérte akként, hogy az ítéletábra a megítélt sérelemdíjat 1.000.000 forint tőkeösszegre szállítsa le, a munkabérmegállapítással összefüggő jövedelemelőadó járadék megfizetésére vonatkozó keresetet utasítsa el, a 2020. október 1. – 2025. január 31-e között lejárt (labdarúgó bírói) jövedelemelőadó járadék és ezen összeg után 2023. június 3. napjától járó késedelmi kamata összegét 69.090 forintra, a 2025. február 1-től megítélt (labdarúgó bírói) jövedelemelőadó járadékot havi 7.050 forintra kérte leszállítani 2030. június 12-ig terjedően, kötelezze továbbá a felperest a perköltség megfizetésére. Másodfokú perköltségként a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. §-a szerinti áfával növelt ügyvédi munkadíjat számított fel.

[50] Eljárási szabálysértésként a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. tv. (Pp.) 279. § (1) és (3) bekezdését, 265. § (1) bekezdését, anyagi jogszabálysértésként a Ptk. 6:522. § (1) bekezdését, 6:528. §-át és 2:52. § (3) bekezdését jelölte meg.

[51] Sérelemdíj

[52] Érvelése szerint az elsőfokú bíróság nagyobb részt helyesen állapította meg a tényállást, és a mérlegelés alá vont tények körét, a tényeket azonban kirívóan tévesen mérlegelte és rendkívül eltúlzott mértékben állapította meg 13.000.000 forintban a sérelemdíj összegét.

[53] Álláspontja szerint tévesen vonta mérlegelés alá az elsőfokú bíróság a jövőben esetlegesen felmerülő állapotrosszabbodást, mert a jövőbeni állapotrosszabbodás ténye ítéleti bizonyossággal nem bizonyított. Hivatkozott a Kúria Pfb.20.728/2021/6. számú precedensképes határozatára, amely kimondja, hogy a bizonyítás nem akkor sikeres, ha a szakértő a tényállítást nem zárja ki, hanem ha azt szakértői bizonyosság szintjét elérő módon megállapítja. Ebből következően a szakértő feltételes módon megfogalmazott perbeli megállapítása, amely szerint a felperesnél esetlegesen a jövőben kialakulhat állapotrosszabbodás, nem éri el az ítéleti bizonyosság szintjét.

[54] Megjegyezte, ha az esetleges jövőbeni állapotrosszabbodás tényét a sérelemdíj körébe lehetne vonni, azzal a bíróság elzárna a károsultat a jövőben esetlegesen bekövetkezendő állapotrosszabbodásból eredő új igény érvényesítésétől.

[55] Munkavégzési akadályozottság

[56] Hangsúlyozta, a felperes a sérelemdíj igényének érvényesítése körében az egészséghez, testi épséghez fűződő jogának sérelmét állította és e jogsértés körében kért sérelemdíjat, ezért tévesen vonta mérlegelés körébe az elsőfokú bíróság a felperes munkavégzésben való akadályozottságát. E tény ugyanis a munkához, a munka szabad megválasztásához fűződő személyiségi joghoz kapcsolódik. Ilyen igényt a felperes a perben nem érvényesített, ezzel az elsőfokú bíróság a kereseti kérelmen túlterjeszkedett. Ugyanez az álláspontja a labdarúgó bírói tevékenység folytatásával kapcsolatban is.

[57] Háztartási és ház körüli munkák

[58] Megítélése szerint nem sért személyiségi jogot az a tény, hogy a felperes a jövőben a nehezebb ház körüli munkákat nem tudja ellátni. E tény a vagyoni károk körében teljes körűen értékelésre került, így e tény az elsőfokú bíróság kétszeresen mérlegelte.

[59] Házasság megromlása, gyermek egyedüli nevelése

[60] Érvelése szerint az elsőfokú bíróság a tanúvallomások kirívóan téves mérlegelésével állapította meg, hogy a felperes házassága a baleset miatt romlott meg. A felperes édesanyja tanúvallomása nem támasztotta alá e tényt, csupán annyit állított, hogy ő nem tud más okot megjelölni. E nyilatkozat nem bizonyítja ítéleti bizonyossággal a házasság megromlása és a baleset közötti okozati összefüggést. A tanú pusztán benyomását adta elő, azt is hipotézisként.

[61] (tanú 2. neve) tanú vallomása cáfolja az ítéleti megállapítást. A tanú kizárólag távoli részokként hivatkozott a balesetre mint a házasságot megrontó tényre. Ilyen közvetlen okként a felperes feleségének anyagi igényeit jelölte meg, amely olyan távoli kapcsolatot mutat a balesettel, hogy sérelemdíjra okot nem adhat.

[62] A tanúk a felperes elmondásából ismerik a házasság megromlásának körülményeit, saját tapasztalásról, észlelésről nem tettek említést.

[63] Miután a házasság megromlásának ténye nem áll okozati összefüggésben a balesettel, ezért az a tény sem vehető figyelembe, hogy a felperes jelenleg egyedül neveli gyermekét.

[64] A perben feltárt tények és körülmények alapján a sérelemdíj mértéke a káreseménykori viszonyok alapján és bírói gyakorlathoz igazodva 5.000.000 forintban fogadható el. Ebből az összegből a pert megelőzően 1.900.000 forintot, a per során 2.100.000 forintot teljesített, így a különbözethez mintegy 1.000.000 forintot meghaladó követelés elutasításának van helye.

[65] Arra az esetre, ha az ítéltábla a felek kérelmétől eltérően az ítélelhozatali ár- és értékviszonyok alapján állapítaná meg a sérelemdíj mértékét, kérte, hogy az eddigi teljesítések elszámolásakor vegye figyelembe a sérelemdíjat terhelő már megfizetett kamatokat is.

[66] Munkabérből származó jövedelemvesztés

[67] Az elsőfokú bíróság tévesen állapította meg a felperes munkabér jövedelemvesztésének jogalapját és összegszerűségét.

[68] A felperes nem bizonyította, hogy megkísérelt olyan munkakört keresni, amelyet teljes munkaidőben napi 8 órában el tudna látni. Amennyiben ilyen munkakört kizárólag átképzésével érhetne el, úgy ennek költségét az ellenkérelemben foglaltak szerint vállalja megfizetni. Erre tekintettel téves az elsőfokú ítélet megállapítása, hogy a felperes nem sértette meg a Ptk. 6:525. § (1) bekezdése szerinti kárenyhítési kötelezettségét. Kiemelte, a felperes fizikai akadályozottságát az orvosszakértő kizárólag az eredeti munkakörében állapította meg, így a felperes köteles lenne más munkakörben hasznosítani megmaradt munkaerőjét a Ptk. 6:528. § (2) bekezdése alapján. Mindezek alapján a felperes munkabérkülönbségként

származó jövedelemvesztesége nem a balesetből, hanem kárenyhítési kötelezettségének a megsértéséből ered.

[69] A jogalapi vitatás elfogadása hiányában másodlagosan a Ptk. 6:528. § (2) bekezdésére hivatkozással előadta, hogy a felperes kizárólag a munkaképesség-csökkenés arányában, azaz 25 %-os mértékben tarthat igényt a jövedelemveszteség megfizetésére, nem pedig az elsőfokú bíróság által megállapított 50 %-os mértékben.

[70] Labdarúgó bírói jövedelemveszteség

[71] Azt nem vitatja, hogy a felperes a labdarúgó játékvezetői tevékenységet a baleset miatt a továbbiakban nem képes ellátni. Az elsőfokú bíróság azonban tévesen a Ptk. 6:528. § (3) bekezdésében rögzített számítási módtól eltérően nem a baleset előtti átlagjövedelmet vette figyelembe. Az elsőfokú bíróság jogszabályhely megjelölése nélkül lényegében a Ptk. 6:528. § (4) bekezdés alapján állapította meg a járulék összegét. E jogszabályhely alkalmazásának azonban nem volt helye, mivel a felperes jövedelem vesztesége objektív módon kiszámítható volt a (3) bekezdés alapján. A (4) bekezdés alkalmazására kizárólag a (3) bekezdés szerinti számítási mód alkalmazhatóságának hiányában kerülhet sor.

[72] A járadék összegének (4) bekezdés alapján történő megállapítása esetén sem bizonyította a felperes ítéleti bizonyossággal az általa állított havi megbízások számát. Ezt az elsőfokú bíróság azzal az indokkal fogadta el, hogy az „nem tekinthető eltúlzottnak”. Ezzel lényegében köztudomású tényként értékelte azt, hogy a felperes megyéjében a labdarúgó játékvezetők átlagosan havonta hány megbízást kapnak. A Pp. 266. § (4) bekezdése alapján e tényről a feleket a bíróság nem tájékoztatta, így a havi megbízásszám bizonyításának érdeke a felperes oldalán jelentkezik. Azt pedig nem bizonyította, hogy az állított havi megbízást ténylegesen megkapta és teljesítette, figyelemmel arra is, hogy az állított megbízásszámot a baleset előtt sem teljesítette. Ennek megfelelően a helyes számítási mód az ellenkérelemben levezetett bruttó 7.050 forint/hó. A közrehatás miatt a 2021. január 1-től 2025. január 31-ig terjedő időszakban havi 5640 forint összeget fizetett meg, így a 49 hónapra lejárt különbözet havi bruttó 1410 forint, összesen 69.090 forint. A lejárt járadékot ezen összegen felül, a jövőben felmerülő járadékot pedig 7050 forint/hó összegen felül el kell utasítani.

[73] Az elsőfokú bíróság helytelenül állapította meg a járadék véghatáridejét 2035. december 31. napjában. A felperes nem bizonyította ítéleti bizonyossággal, hogy képes lett volna járadékvezetői tevékenységét ezen időpontig, több mint 50 éves korában is ellátni. Változatlan álláspontja szerint ítéleti bizonyossággal az állapítható meg, hogy 45 éves koráig – ameddig a jelenlegivel azonos minősítéseknek és felméréseknek kell a felperesnek megfelelni – lett volna képes ellátni a játékvezetői tevékenységet. A 45 éves kor feletti további minősítés kérdése olyan bizonytalan tényező, amelyre járadékot alapítani nem lehet. Vagyis a játékvezetői járadék véghatárideje 2030. 06. 12.

[74] Amennyiben az ítéltábla a jövedelempótló járadékok vonatkozásában előterjesztett fellebbezést nem tartaná megalapozottnak, akkor is téves az ítéletösszege a lejárt járadékok vonatkozásában. Az elsőfokú bíróság az alperesi teljesítéseket nettó összegben vette figyelembe, míg a felperest megillető kártérítési összegeket bruttó összegben kalkulálta. Az alperes az ítélet [71] bekezdésében foglaltakkal szemben 2021. október 1. – 2021. december 31. közötti időszakra nettó 215.522 forintot, azaz bruttó 269.440 forintot fizetett meg, így a kalkulált bruttó 4.257.457 forintból a bruttó 269.440 forint levonásával a fennmaradó összeg helyesen 3.988.017 forint.

[75] Játékvezetői jövedelempótló járadék címén az alperes bruttó 253.800 forintot fizetett ki, az elsőfokú ítélet szerinti bruttó 1.596.390 forint lejárt járadék fennmaradó része így helyesen bruttó 1.342.590 forint.

[76] A felperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását és az alperes 661.520 forint+áfa másodfokú perköltségben való marasztalását kérte, amelyet a 17/2024. (XII. 09.) IM rendelet 3. § (1) bekezdés a) és b) pontja, valamint (4) bekezdés és 5. § (1) bekezdése alapján számított fel.

[77] Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a bizonyítási eljárás lefolytatását követően a tények jogszerű mérlegelése alapján állapította meg a tényállást, és sérelemdíj tekintetében megalapozott döntést hozott. Az elsőfokú bíróság az ítélet indokolásának [67] pontjában értékelte a sérelemdíj mértékére kiható – fellebbezési ellenkérelmében részletezett – körülményeket, amelyek a lelki egészségét hátrányosan befolyásolták, ezáltal az elsőfokú bíróság nem terjeszkedett túl a kereseten.

[78] Az a tény, hogy a ház körüli munkákban már nem tud segíteni a szüleinek, nem került kétszeresen értékelésre. Az ugyanis, hogy a ház körüli munkákra kiterjedő korlátozott munkaképesség frusztrálja, a pszichés állapotára közvetlenül kihat, amelynek következtében sérül a testi épséghez, egészséghez fűződő személyiségi joga. Így az a tény, hogy a ház körüli munkák elvégzésében akadályozott, nem csupán vagyoni kártérítésként járadékfizetési kötelezettséget alapoz meg, hanem a sérelemdíj körében is figyelembe veendő körülmény.

[79] Hangsúlyozta, házasságának megromlásával kapcsolatban előadott kereseti tényállítást a személyes előadása, továbbá (tanú 2. neve) és (tanú 3. neve) tanúk vallomása is alátámasztották. A tanúk vallomását az alperes az eljárás során nem vitatta. (tanú 3. neve) tanúvallomásában nem az általa elmondottakról nyilatkozott, hanem tapasztalata alapján a kapcsolatukban a baleset után bekövetkezett negatív változást tanúsította. A tanú a házasság megromlásának egyetlen okaként a balesetet jelölte meg.

[80] (tanú 2. neve) tanú vallomása szerint a házasság megromlásához nagymértékben hozzájárult a balesete, mert megváltozott anyagi helyzete nem tette lehetővé a házastársa által elvárt és addig megszokott életvitel biztosítását, házastársi kötelezettségének sem tudott eleget tenni, ezért felesége házasságon kívüli kapcsolatot kezdeményezett, majd elköltözött. A tanú a felperes által elmondottakról, valamint az általa tapasztalt körülményekről tett vallomást.

[81] Nem vitatja, hogy a baleseti munkaképesség-csökkenés mértéke mindösszesen 25 %, a sérelemdíj megállapításánál azonban az 50 % mértékű professzionális munkaképesség-csökkenést is figyelembe kell venni, mivel tanult szakmaiban nem tud dolgozni, munkáját csak négy órában tudja elvégezni. A BH2025. 2.38. számú eseti döntésre hivatkozással utalt arra, a sérelemdíj összegének felülmérlegeléssel történő módosítására csak a mérlegelés körében irányadó körülmények jogszabálysértést megvalósító, okszerűtlen értékelése adhat alapot.

[82] Az elsőfokú bíróság megalapozottan döntött munkaviszonya megszűnése miatt fizetendő jövedelempótló járadékról is. A szakvéleményre alapítottnan helyesen állapította meg, hogy a jelenlegi munkáját 8 órában csak ereje megfeszítésével tudná végezni, amely nem várható el tőle. Kárenyhítési kötelezettségének eleget tett, mert maradék munkaerejét hasznosította. Kiemelte, (település neve)n korlátozott munkaképességű egyedülálló apa nehezen talál munkát. Az alperes az elsőfokú eljárásban és a fellebbezésében is csak általánosságban nyilatkozott arról, hogy az átképzés költségeit vállalja, nyilatkozatai összecszerúséget, képzési helyet, szakma megjelölését nem tartalmazzák.

[83] Helyesen állapította meg az elsőfokú bíróság a labdarúgó bírói tevékenységének megghiúsulása miatti jövedelemvesztésre tekintettel megállapított járadék véghatáridejét és annak összegét a Ptk. 6:528. § (3) – (5) bekezdése alapján. Hangsúlyozta, a játékvezetők díjazásában a balesetet követően jelentős változás állt be, amelyet F/54. szám alatt csatolt díjfizetési rend igazolt. (tanú 1. neve) tanú vallomásában megerősítette, hogy minden

nehézség nélkül rögtön levizsgázott, és az ún. ranglétrán vette az akadályokat. A tanú kifejtette azt is, hogy (vármegye neve) megyében a bíróküldésnél ügyelnek arra, hogy a játékvezetők és asszisztensek nagyságrendileg ugyanannyi jövedelmet szerezzenek havi szinten. Kiemelte, az elsőfokú bíróság figyelembe vette azt a tényt, hogy a baleset előtt közvetlenül szerezte meg a képesítést, és a COVID időszak miatt játékvezetőként és asszisztensként nem tudott működni.

[84] A jövedelempótló járadék véghatáridejét az elsőfokú bíróság (tanú 1. neve) tanúvallomására és az MLSZ (vármegye neve) Vármegyei Igazgatósága 2024. december 4-én kelt nyilatkozatára alapította. Az MLSZ nyilatkozat szerint a megyei korosztályos bajnokságokban nincs korhatár játékvezető és asszisztens tekintetében, amennyiben teljesíti az előírt fizikai és elméleti teszteket. (vármegye neve) Vármegyében a jelenleg működő 150 aktív játékvezetők közül 28 fő 50 év feletti életkorú. A kirendelt szakértő megállapította, hogy a balesetet megelőzően nem volt olyan érdemi egészségkárosodása, vagy betegsége, amely e tevékenységben korlátozta volna.

Az ítéltábla döntése és annak indokai

[85] A fellebbezés alaptalan.

[86] Az elsőfokú bíróság a bizonyítékok helytálló mérlegelésével állapította meg a tényállást, a megállapított tényekből helyes következtetést vont le és megfelelően mérlegelte a sérelemdíj összege meghatározásának szempontjait is. Ezért az ítéltábla döntésével és annak kifejtett indokaival is egyetért. A fellebbezés indokaiból kitűnően megjelölt anyagi jogi felülbírálati jogkört gyakorolva nem látott lehetőséget az elsőfokú ítélet megváltoztatására. Ezért azt a Pp. 383. § (2) bekezdése és 386. § (4) bekezdése alapján helybenhagyta. A fellebbezés kapcsán az alábbiakat emeli ki.

[87] A Pp. 370. § (1) bekezdése szerint a másodfokú bíróság felülbírálati jogkörét – a (2) – (4) bekezdésben foglalt eltéréssel – az erre irányuló fellebbezési kérelemre, csatlakozó fellebbezésre, ellenkérelemre, azok korlátai között gyakorolja. Ilyen korlátnak minősülnek a 371. § (1) bekezdés a) – d) pontjában megjelölt tartalmi követelmények körében előadottak. A fentiek figyelembevételével az elsőfokú ítélet sérelemdíjra, jövedelempótló járadékra (munkabérből illetve játékvezetői megbízási jogviszonyból származó jövedelemvesztés) vonatkozó ítéleti rendelkezése kerülhet felülbírálatra a fellebbezési kérelem keretei között. A Pp. 371. § (1) bekezdés b) pontja szerint a fellebbezésnek határozott kérelmet kell tartalmaznia arra, hogy az elsőfokú ítélet kifogásolt rendelkezését, vagy részét a másodfokú bíróság mennyiben változtassa vagy helyezze hatályon kívül. Ebből következően a perorvoslati kérelem indokaitól függetlenül az elsőfokú ítéletnek csak az a rendelkezése bírálható érdemben felül, amelyre a perorvoslati kérelem határozott petítumot is tartalmaz.

[88] Sérelemdíj

[89] Alaptalanul sérelmezi az alperes az elsőfokú ítélet sérelemdíjra vonatkozó rendelkezését.

[90] A Ptk. 2:52. § (1) bekezdése szerint, akit személyiségi jogában megsértenek, sérelemdíjat követelhet az őt ért nemvagyonni sérelemért. A sérelemdíj a személyiségi jogok megsértésének vagyoni elégtétellel történő közvetett kompenzációja és egyben magánjogi büntetése is (BDT2019. 4015). A jogosultat ugyan nem terheli a hátrány bizonyítása, ez nem feltétele a sérelemdíj megítélésének, azonban a Ptk. 2:52. § (1) bekezdéséből kitűnően az érintett az őt ért nemvagyonni sérelemért követelheti a sérelemdíjat, tehát annak funkciója a személyiségi jogok megsértésével okozott nemvagyonni sérelmek kompenzálása (BDT2018. 3821). A Ptk. hivatkozott rendelkezése a sérelemdíj megítéléséhez és annak egyszerűsége

meghatározásához az eset összes körülményének mérlegelését írja elő a bíróságok számára, amely szerint mérlegelési körbe kell vonni a sérelmet szenvedett fél személyét, a jogsértés személyére és környezetére gyakorolt hatását és egyéb körülményeket is.

[91] Az alperes álláspontjával szemben az elsőfokú ítéletben megjelölt körülmények a felperes egészségének, testi épségének megsértésére vezethetők vissza és olyan nemvagyonai hátránnyként értékelendők, amelyeket meghatározó jelleggel kell figyelembe venni a sérelemdíj meghatározása során.

[92] Nem vitatható az a fellebbezési előadás, amely szerint a felperes jövőbeli állapotának teljes bizonyossággal bekövetkező romlása a perben nem nyert bizonyítást. Az alperes által is elfogadott szakvélemény az állapotromlás reális esélyét állapította meg, az elsőfokú bíróság e körülményt értékelte a sérelemdíj összegét meghatározó egyik tényezőként. E körülmény egy azok közül, amelyek a felperes pszichés állapotára is negatív hatással vannak, ahogyan azt a szakvélemény alapján az elsőfokú bíróság ítéletében helytállóan megállapította.

[93] Nem vitatott tény, hogy a felperes maradandó egészségkárosodást szenvedett, amely munkavégzésében akadályozza. Ez a felperes testi épséghez, egészséghez való személyiségi jogának megsértésével összefüggő hátrány. Az elsőfokú bíróság tehát nem terjeszkedett túl a kereseten a munkavégzésben való akadályoztatottság mint hátrány sérelemdíj meghatározása körében történő értékelésekor.

[94] Nem vitatott tény az sem, hogy a felperes balesetét megelőzően idős szüleit támogatva, segítséget nyújtott számukra a ház körüli munkák elvégzésében, amelyre a balesettel okozati összefüggésben kialakult egészségi állapota miatt már nem képes. A szülőknek nyújtott támogatás lehetőségének elvesztése olyan nemvagyonai hátrány, amely sérelemdíj alapjául szolgál. A költségpótló járadék a vagyoni kár megtérítését biztosítja. Nem került tehát sor ugyanazon tény kétszeres értékelésére.

[95] Az elsőfokú bíróság a bizonyítékok Pp. 279. § (1) bekezdése szerinti értékelésével fogadta el bizonyítottanak, hogy a felperes párkapcsolatának megromlása a baleseti károsodásával okozati összefüggésben áll.

[96] Lényeges, hogy a peradatok szerint a felperes a balesetet megelőzően házastársával kiegyensúlyozott párkapcsolatban élt, nem merült fel az ellenkezőjét alátámasztó adat, erre az alperes sem hivatkozott. Tény, hogy a felperes anyagi helyzete a balesetet követően elnehezült, egészségi állapota korábbi életvitelének folytatását nem tette lehetővé. Az alperes az e körben tett felperesi tényállításokat nem vitatta, így azt sem, hogy a felperes házastársa a párkapcsolat megromlásának okaként a bontóperben egyrészt a kialakult anyagi nehézségeket, másrészt a kórházi kezelések hosszabb időtartama miatti érzelmi eltávolodást jelölte meg. Ezt erősítette meg a felperes édesanyjának, (tanú 3. neve)nak a tanúvallomása. A tanúnak az a nyilatkozata, hogy a felperesi tényállítástól eltérő okot a házasság megromlásaként megjelölni nem tud, a fentiekre figyelemmel nem gyengíti, hanem alátámasztja a felperes által előadottakat.

[97] (tanú 1. neve) tanú vallomása szerint ismeretei részben a felperes elmondásából, részben személyes tapasztalatából származnak. Kétségtelen, a személyes tapasztalatait illetően részletes előadást nem tett, ugyanakkor a felperestől származó tudomásszerzése egybehangzó (tanú 3. neve) vallomásával és a fenti peradatokkal.

[98] Mindezekre tekintettel az elszenvedett személyiségi jogi sérelem jellegére, maradandóságára, a felperes életvitelére gyakorolt hátrányos következményeire figyelemmel az elsőfokú bíróság által megállapított sérelemdíj összege megfelel a perbeli baleset bekövetkezésekor irányadó ár- és értékviszonyoknak.

[99] Az alperes hivatkozott ugyan arra, hogy a megítélt sérelemdíj összege nem áll összhangban a bírói gyakorlattal, de nem jelölt meg olyan eseti döntéseket, amelyek a bírói

gyakorlattól való eltérést igazolják. Megjegyzendő azonban, hogy a sérelemdíj mértékének meghatározásakor nem lehet automatikusan alapul venni más, összehasonlításra alkalmas ügyekben hozott döntéseket, mert az egyéni körülmények és az egészségkárosodásból származó hátrányok különbsége az, ami alapot adhat az eltérő mértékű sérelemdíj megállapítására (BH2022. 123., BH2023. 276.).

[100] Munkaviszonyból származó jövedelemveszteséggel összefüggő jövedelempótló járadék.

[101] A Ptk. 6:528. § (1) bekezdése alapján a jövedelempótló járadék megítéléséhez három feltételnek kell együttesen teljesülnie:

- a károsult munkaképessége a károkozás folytán csökkent
- a káreset utáni jövedelme az azt megelőző időszak jövedelmét nem éri el;
- a jövedelemveszteség a károsultnak nem róható fel.

Ez utóbbi feltétel hiánya az alperes által hivatkozott kárenyhítési kötelezettség megsértését jelenti. A károsult kárenyhítési kötelezettsége körében köteles a kieső jövedelmét lehetőség szerint pótolni, ennek érdekében munkát végezni, maradék munkaerejét optimálisan hasznosítani. Az ítéltábla osztja az elsőfokú bíróság álláspontját, hogy a felperes e kötelezettségének maradéktalanul eleget tett.

Az alperes által sem vitatott szakértői vélemény egyértelműen rögzítette a felperesnek a balesettel okozati összefüggésben elszenvedett sérülések folytán kialakult állapotát, azt, hogy ezen állapot milyen munka elvégzésére teszi képessé, illetve milyen munkavégzésben akadályozza, továbbá azt is, hogy maradványállapota 4 órás munkaidőben teszi lehetővé a munkavégzést. Ezzel szemben a kárenyhítési kötelezettség megszegésére hivatkozó alperesnek kellett volna tényelőadást tennie [Pp. 199. § (2) bekezdés a) pont aa) alpont], hogy a felperesnek rendelkezésére állt olyan átképzési lehetőség, amellyel megszerzett képesítés eredményeként be tudna tölteni 8 órában ellátható, az egészségi állapotának megfelelő munkakört és ezzel a jelenleginél magasabb jövedelmet tudna elérni. Az alperesnek ilyen tájékoztatása nem volt. Mindezekre tekintettel alaptalan az elsőfokú ítélet kárenyhítési kötelezettség megsértésével kapcsolatos álláspontját támadó fellebbezés.

A fentiekben írtak alapján konkrét petíció hiányában érdemben nem vizsgálható a jövedelempótló járadék számítási módját vitató fellebbezési előadás. Ezért csupán megjegyzi az ítéltábla, téves az alperes álláspontja, hogy a bekövetkezett 25 % munkaképesség-csökkenés miatt a felperes a kieső jövedelem 25 %-ára tarthat igényt. A Ptk. 6:528. § (2) bekezdése szerint a jövedelempótló járadékot a munkaképesség-csökkenés és a bekövetkezett jövedelemkiesés mértékének együttes vizsgálata alapján kell meghatározni. Azt kell tehát a vizsgálat tárgyává tenni, hogy a bekövetkezett munkaképesség-csökkenés milyen mértékű jövedelem-kiesést eredményezett a károsultnál. A perbeli esetben nem vitatott adatok alapján egyértelműen megállapítható, hogy a felperes 25 % munkaképesség-csökkenést szenvedett el a baleset következtében, megmaradt munkaerejének hasznosításával elért jövedelme a baleset előttinek 50 %-a. Az elsőfokú bíróság ennek megfelelően helytállóan határozta meg a járadék összegét.

[102] Játékezetői, asszisztensi megbízás megszűnéséből származó jövedelemveszteség.

[103] Az e címen előterjesztett kereset jogalapja az elsőfokú eljárásban sem volt vitatott. Az alperes fellebbezésében az elsőfokú ítélet járadék összegének és véghatáridejének megállapítására vonatkozó rendelkezését támadta.

[104] A jövedelempótló járadék esetében a járadék alapja kétféle módon határozható meg: a károsodást megelőző évben elért havi átlagjövedelem alapulvételével [Ptk. 6:528. § (3) bekezdés] és ha a jövedelemkiesés ennek alapján nem határozható meg, az azonos vagy

hasonló tevékenységet végző személyek átlagjövedelmének alapulvételével [Ptk. 6:528. § (4) bekezdés]. Mindkét esetben – amennyiben erre a károsult hivatkozik – figyelembe kell venni azt a jövőbeli változást is, amelynek bekövetkezésével számolni lehet [Ptk. 6:528. § (5) bekezdés].

[105] Annyiban helytálló az alperesi fellebbezés, hogy a Ptk. 6:528. § (4) bekezdése szerinti számítási mód csak akkor alkalmazható, ha a (3) bekezdés szerint nem határozható meg a jövedelempótló járadék összege. Arra is helytállóan hivatkozott az alperes, hogy az elsőfokú bíróság kifejezett jogszabályi megjelölés hiányában ugyan, de a Ptk. 6:528. § (4) bekezdése alapján – az (5) bekezdés rendelkezéseit is figyelembe véve – adott helyt a felperes e címen előterjesztett keresetének.

[106] Nem osztja azonban az ítéltábla az alperesnek e jogszabályhely alkalmazhatóságának hiányával kapcsolatos álláspontját.

[107] Jövedelempótló járadék nem csak akkor állapítható meg, ha a károsult megszakítás nélkül a károsodást megelőzően munkaviszonyban állt, vagy egyéb keresőtevékenységet folytatott (Kúria Pfv.III.21.664/2016/4., Pfv.III.21.133/2020/10.). A járadék alapját ilyenkor a Ptk. 6:528. § (4) bekezdésében írt számítási mód szerint, vagyis összehasonlító adatok figyelembevételével kell meghatározni. Ez állapítható meg a perbeli esetben is. Tény ugyanis, hogy a felperes 2019. évben játékvezetői, illetve asszisztensi képesítést szerzett és megbízási szerződést kötött a tevékenység folytatására. Tény, hogy a balesetet megelőző egy évben a tevékenységet folyamatosan nem tudta folytatni, részben – személyes előadásából kitűnően – térdműtéte, részben pedig a 2020-ban következett COVID járvány miatt. Azt pedig az alperes maga sem vitatta, hogy a felperes a tevékenységet hosszú távon folytatni tudta volna, hiszen a járadék véghatáridejét a felperes 45 éves életkorában kérte meghatározni. Mindezekre tekintettel helytállóan jutott arra a következtetésre az elsőfokú bíróság, hogy az e tevékenységgel összefüggésben felperest megillető jövedelempótló járadék összegét a Ptk. 6:528. § (4) bekezdése alapján kell meghatározni. Az MLSZ (vármegye neve) Vármegyei Igazgatósága bíróság megkeresésére adott válasza (20. sorszám) tartalmazza a (vármegye neve) vármegyében tevékenykedő játékvezetők éves bruttó átlagjövedelmét, amelyből kitűnik az is, hogy a balesetet követő időszakban a megbízási díj összege nőtt. E körülmény a Ptk. 6:528. § (5) bekezdése alapján vehető figyelembe. Az alkalmazott jogszabályi rendelkezés alapján a járadékalap az azonos vagy hasonló tevékenységet végző személyek havi átlagjövedelme, figyelemmel (tanú 1. neve) tanúvallomásának fellebbezési ellenkérelemben hivatkozott tartalmára is. Ez az okirati bizonyítékban megjelölt éves bruttó 450.000 forint alapján egyértelműen meghatározható. Ehhez képest súlytalan az a fellebbezési érvelés, amely szerint nem bizonyított, hogy a felperes, amennyiben a tevékenységet folytathatta volna, kapott volna olyan számú megbízást, amely alapján jövedelme elérhette volna a közölt átlagjövedelmet.

[108] Járadékot jellemzően határozatlan időre ítél meg a bíróság. A véghatáridő nélküli járadék megállapítására vonatkozó rendelkezés alapja, hogy nem lehet ítéleti bizonyossággal megállapítani, a felperes állapota azt meddig teszi jogalapjában ésösszezszerűségében szükségessé. Amennyiben tehát a kötelezettségnek az ideje nem határolható be, a járadékot a bíróság véghatáridő nélkül állapítja meg (Kúria Pfv.III.21.379/2011/6.). Amennyiben azonban az állapítható meg, hogy a károsult a megjelölt időponttól kezdve már nem szerzett volna az adott jogviszonyban jövedelmet, helye van annak, hogy a járadékfizetési kötelezettség meghatározott időre szójjon, mint ahogyan azt a felperes keresetében is kérte. E tekintetben a vita tárgyát a véghatáridő időpontjának meghatározása képezte.

[109] Az nem volt vitatott, hogy a baleset bekövetkezésének időpontjában hatályos szabályozás szerint az amatőr játékvezetők esetén már 50 évre emelték a felső korhatárt [(MLSZ 20. sorszámú tájékoztatás). Az MLSZ tájékoztatása szerint (61. sorszám) azonban –

ahogyan arra a felperes fellebbezési ellenkérelmében helytállóan hivatkozott – megállapítható az is, hogy a megyei korosztályos bajnokságokban, amelyben a felperes is a tevékenységét végezte, nincs felső korhatár, és a működő játékezőknek közel 1/5-e (18,6 %) ezen életkor betöltése után is folytatja a tevékenységét. A tájékoztatásból kitűnően – egybehangzóan (tanú 1. neve) tanúvallomásával – a játékezőknek rendszeresen fizikai és elméleti teszteket kell teljesíteniük besorolásukhoz, illetve a tevékenység folytatása feltételeként. E feltételnek azonban nem csak a 45. életének betöltését követően kell teljesülnie. Ezért az az alperesi védekezés, miszerint bizonytalan, hogy a felperes a 45. életének betöltését követően is meg tud felelni e feltételeknek, nem eredményezheti a járadékfizetési kötelezettség felső korhatárt megelőző időpontban való megszüntetését. E tekintetben jelentősége van annak a nem vitatott szakértői megállapításnak, hogy a felperesnél a balesetben elszenvedett sérülések nyomán kialakult károsodásokon kívül más érzelmi, testi vonatkozású egészségkárosító tényező vagy természetes okú betegség nem igazolt. Amennyiben e körülményekben változás áll be, lehetőség van a járadék megszüntetését külön perben kérni (Ptk. 6:538. §).

[110] A fentiekből kitűnően az elsőfokú bíróság a fellebbezésben megjelölt eljárási és anyagi jogi jogszabályok megsértése nélkül hozta meg a felperes labdarúgó játékezői megbízással összefüggésben érvényesített jövedelempótló járadékkal kapcsolatos keresetére vonatkozó döntését.

[111] Az alperes fellebbezése a lejárt jövedelempótló járadék összegét érintő határozott fellebbezési kérelmet szintén nem tartalmaz, így csak utal az ítéltábla arra, a felperes a 62. sorszámú beadványában levezette az alperes által teljesített összegek elszámolását, amely elszámolást az alperes a 63. sorszámú beadványa 10. pontjában kifejezett nyilatkozata szerint nem vitatott. Ezért az elsőfokú bíróság a Pp. 266. § (1) bekezdésében írtakra figyelemmel helytállóan fogadta el a felperesi elszámolást ítélkezése alapjául.

[112] Az ítéltábla észlelte, hogy az elsőfokú bíróság döntése meghozatalakor figyelmen kívül hagyta, hogy a 454/2022. (XI. 09.) Korm. rendelet 2. §-a a késedelmi kamatkövetelésre vonatkozó korlátozó rendelkezést tartalmaz, amely szerint a késedelmi kamatkövetelés legfeljebb évi 25 %-os mértékben érvényesíthető, ezt meghaladó részében pedig úgy kell tekinteni, mintha azt ki sem kötötték volna. E tekintetben az elsőfokú ítélet pontosításra szorult.

[113] A fentiekben írtakra figyelemmel az alperes fellebbezése teljes egészében alaptalannak bizonyult, ezért az ítéltábla a Pp. 83. § (1) bekezdése alapján kötelezte a felperes Pp. 81. §-a alapján felszámított, a 17/2024. (XII. 09.) IM r. 3. § (1) bekezdés b) pontja és 5. § (1) bekezdése alapján megállapított 661.520 forint + áfa, összesen 840.130 forint másodfokú perköltségének a megfizetésére 15.384.001 forint fellebbezési perérték alapulvételével.

[114] Az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. tv. (Itv.) 62. § (1) bekezdés b) pontja alapján a tárgyi illetékfeljegyzési jog folytán meg nem fizetett eljárási illeték viselésére az ítéltábla az alperest kötelezte a Pp. 101. § (1) bekezdése és 102. § (1) bekezdése alapján.

[115] Tájékoztatja az ítéltábla az alperest, hogy a másodfokú eljárási illetéket a Nemzeti Adó- és Vámhivatal 10032000-01070044-09060018 számú illetékbevételei számlájára kell megfizetnie. Megfizetése során közleményként fel kell tüntetni adóazonosító számát, valamint az illetékfizetési kötelezettséget megállapító jogerős határozatot hozó bíróság megnevezését és a bírósági ügyszámot. Figyelmezteti az alperest, amennyiben az illetéket az esedékességkor nem fizeti meg, az adózás rendjéről szóló törvény rendelkezései szerint késedelmi pótlékot kell fizetnie.

[116] Az ítéltábla a fellebbezést a Pp. 376. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

Szeged, 2025. október 3.

Dr. Béri András sk.
a tanács elnöke

Zanóczné dr. Ocskó Erzsébet sk.
előadó bíró

Dr. Lengyel Nóra sk.
táblabíró